

**Zápis z jednání
ze dne 21. 11. 2014**

Diskusní seminář s hlavním tématem
„Činnost insolvenčního správce“

1. Úvod (14,20 – 14,35)

JUDr. Šimek zahájil seminář, přivítal všechny přítomné účastníky a představil hosty:

- Mgr. Rostislava Krhuta - *místopředsedu Krajského soudu v Ostravě*,
- Mgr. Tomáše Jirmásků - *soudce Krajského soudu v Praze*,
- Mgr. Ing. Evu Hepperovou - *insolvenční správkyni*.

Zároveň představil nového soudce Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Miloše Vondráčka, který byl přidělen k výkonu funkce na insolvenční agendu.

Slova se poté ujal JUDr. Strnad, který též poděkoval za účast všem účastníkům semináře i přítomným hostům a představil ústřední téma letošního semináře - „*Činnost insolvenčního správce*“. Téma bylo zvoleno v návaznosti na rostoucí počet provozoven insolvenčních správců, pochybnosti nad kvalitou výkonu činnosti i diskusí o způsobu ustanovování insolvenčních správců Krajským soudem v Ostravě. Rovněž upozornil na webové stránky Krajského soudu (www.justice.cz), kam jsou v sekci „*Aktuality*“, záložka „*Obchodní úsek*“ umístěny veškeré relevantní informace týkající se insolvence. Připomněl též výzvu na zájemce o činnost likvidátorů právnických osob a likvidačních správců pozůstalostí s tím, že existují i vzorové formuláře a postupy (sjednocující metodika pro likvidace) – v této souvislosti se lze obrátit na Ing. Penze a Ing. Hadrabu. Dále informoval o orientačních statistikách týkajících se oddlužení: oddlužení představuje dle aktuálních čísel cca 92 % insolvenční agendy Krajského soudu s tím, že v letošním roce vzrostl nápad podnikatelů i společného oddlužení manželů. Problémem je i zhoršování kvality sepisování insolvenčních návrhů – opět se konstatuje negativní vliv oddlužovacích agentur, jejichž ceny za zpracování návrhu jsou přemrštěné – zvažuje v této souvislosti uspořádat širší jednání s cílem eliminovat tyto negativní jevy, které poškozují nejen úpadce, ale rovněž insolvenční správce, insolvenční soud a ve své podstatě i insolvenční agendu jako takovou. Dále apeloval na správce, aby neposílali doklad o svém pojištění - soudu postačí informace o tom, že je správce pojištěn a u koho. Poté zmínil, že se letos uskutečnily pod záštitou Ministerstva spravedlnosti České republiky (jehož zástupce byl na seminář jako každý rok rovněž zván) dvě porady místopředsedů krajských soudů odpovědných za insolvenční agendu, a přítomné stručně seznámil s některými z probíraných témat (např. otázka úpadku územních samosprávných celků, úvahy o využití skupiny S22 pro legislativní činnost, ustanovování insolvenčních správců aj.).

2. Činnost insolvenčního správce (14,35 – 16,15)

JUDr. Šimek zahájil další bod programu. Uvedl, že rozmach provozoven, který umožnil zákon, mimo jiné způsobuje, že se s některými insolvenčními správci dnes poznává poprvé, neboť správci za sebe v řadě případů posílají jiné advokáty, zaměstnance, studenty apod., což je jistě zkušenost i jiných jeho kolegů z řady soudců. Vyjádřil přesvědčení, že mezi soudcem a insolvenčním správcem musí existovat určitá spolupráce, která se vytváří postupně a závisí na ní též postup soudu. Insolvenční správce má být aktivní, nemá být soustavně urgován, což soud nadměrně zatěžuje.

Mgr. Krhut poté představil požadavky Krajského soudu v Ostravě na činnost insolvenčních správců. Mají zavedeny standardizované formuláře a pokyny; každého půl roku se koná seminář. Pokud jde o oddlužení, vedou insolvenční správce k tomu, aby před přezkumným jednáním i v průběhu celého řízení spolupracovali s dlužníkem, prováděli řádné zjišťování majetku, vedli dlužníka k plnění oddlužení, pomáhali dlužníkovi řešit jeho životní situace, poučovali ho o možnosti požádat po splnění oddlužení o osvobození od zbytku dluhů apod. Uvedl, že do tohoto stavu přišla novela, která umožnila zřizování provozoven, čili někteří insolvenční správci začali masivně zřizovat provozovny, např. Administrace insolvenční CITY TOWER, v.o.s. už se blíží ke stropu množství provozoven, které je možné v ČR zřídit (66 provozoven, z toho 10 za poslední měsíc, cca 968 přidělených věcí při cca 3 společnicích). Cílem novely insolvenčního zákona účinné od 1.1.2014 bylo zajistit rovnoměrné přidělování věcí insolvenčním správcům, což se však nepovedlo. První půl rok postupoval Krajský soud v Ostravě v souladu s novelou zákona. Poté začaly chodit stížnosti dlužníků, že s nimi správce nespolupracuje, čímž se pochopitelně zvýšila zatíženost soudu, neboť správci zanedbávali spolupráci s dlužníkem. Rovněž přišel z podnětu insolvenčních správců apel na soud, aby situaci řešil, načež soud reagoval využitím nástroje dohledu. Došlo zejména k zavedení osobní účasti na přezkumném jednání a schůzi věřitelů („*dlužník má právo alespoň 1x za řízení vidět svého insolvenčního správce*“) s tím, že funkci insolvenčního správce má vykonávat insolvenční správce osobně; zákon připouští zastoupení správce jen u vyjmenovaných úkonů, jinak se předpokládá osobní výkon přímo správcem – na rozdíl od exekutorů, kde zákon přímo předpokládá, že úkony může být pověřen kandidát, koncipient či vykonavatel. Vedle linie dohlédací činnosti byl dán podnět předsedkyni soudu k naplnění účelu novely, tedy aby bylo dosaženo stavu rovnoměrného přidělování věcí. K tomu došlo skrze využití ustanovení § 25 odst. 5 insolvenčního zákona – model „1+4“. Postup KSOS při ustanovování správců vítá cca 90 ze 100 správců sídlících v obvodu KSOS, neboť nemusí řešit otázky provozoven a mohou se tak naplno věnovat své činnosti. Z nich cca 60 má 3-4 provozovny, 30 méně; jen asi 10 správců zřídilo více než 4 provozovny. Tento model je kvitován i Ministerstvem spravedlnosti České republiky (JUDr. Pelikánem).

Mgr. Jirmásek navázal na toto téma a potvrdil, že JUDr. Pelikán skutečně podporuje „ostravský model“. Na úvod poznamenal, že novináři již konečně zjistili, že soudce si insolvenčního správce nevybírání, což je jistě dobrá zpráva. Velmi pozitivně vnímá postupy Krajských soudů v Českých Budějovicích a v Ostravě, zvláště pokud jde o formuláře. Uvedl, že na aktivitě insolvenčního správce Krajský soud v Praze také trvá, formulářové zprávy však nemají, jelikož jejich zavedení je s ohledem na množství soudců a nejednotnost názorů takřka

nemyslitelné. Pokud jde o systém provozoven, vítá opatření Krajského soudu v Ostravě, který se alespoň touto cestou snaží s tímto aktuálním problémem něco dělat. Uvedl, že systém určování insolvenčních správců je u jejich soudu založen na rotačním principu (tzv. kolečko), který bude aplikován, dokud nedojde k přijetí jiné právní úpravy. K činnosti insolvenčních správců poznamenal, že někteří insolvenční správci netuší základní principy insolvenčního řízení. Především u těch, kteří byli ustanovováni do r. 2009 a nemají zkoušky insolvenčního správce, je markantní rozdíl v kvalitě jejich činnosti oproti „novodobým“ správcům, kteří tuto zkoušku již mají. Zdůraznil povinnost insolvenčních správců předkládat zprávy v konkursech včas, přičemž dle jeho názoru nelze akceptovat, pokud insolvenční správce ve zprávě uvede, že se od poslední zprávy ohledně stavu insolvenčního řízení ničeho nezměnilo – to svědčí o neaktivitě správce. Zdůraznil, že insolvenční správce má být aktivní a o této aktivitě má dát vědět soudu.

JUDr. Šimek poděkoval za ohlasy a pozitivní vnímání zavádění formulářů zdejší soudem. Upozornil, že tento postup soudu souvisí s jeho vyčerpáním a nedostatečným personálním obsazením.

Mgr. Jirmásek vyzdvihl zejména formulář zprávy insolvenčního správce před přezkumným jednáním, který je dle jeho názoru velmi praktický a přehledný.

JUDr. Strnad v reakci na tuto diskusi připomněl dodržování opatření č. 2 a 3 uveřejněných na internetových stránkách www.justice.cz, stručně sdělil jejich obsah a zdůraznil povinnost insolvenčních správců předkládat zprávy v oddlužení v případech, kdy je nějaký problém (když dlužník neplní apod.). V souvislosti s nárůstem splnění oddlužení v rámci pětiletých cyklů připomněl též formulář pro zprávu insolvenčního správce o splnění oddlužení plněním splátkového kalendáře. Pokud jde o tzv. kolečko v souvislosti s určováním insolvenčních správců, zmínil, že Krajský soud v Českých Budějovicích v souvislosti se zhoršováním kvality činnosti některých insolvenčních správců hodlá po vzoru Krajského soudu v Ostravě zavést obdobný systém určování správců, jak ostatně avizoval již na poradě insolvenčních místopředsedů dne 1.7.2014, s tím, že systém je již *de facto* připraven na spuštění (s tím lze vyčkat do rozhodnutí o podnětech / rozkladech podaných proti postupu ustanovování insolvenčních správců u Krajského soudu v Ostravě). K činnosti insolvenčních správců doplnil, že považuje za nezbytné, aby se insolvenční správce osobně setkal s dlužníkem (např. při prohlídce obydlí), neboť dochází i k situacím, kdy insolvenční správce před přezkumným jednáním hledá na chodbě soudu „svého“ dlužníka (popř. obráceně), protože jej do té doby neviděl, a na přezkumném jednání poté (začasté oba) prohlásí např. to, že se osobně již dříve setkali (třeba i opakovaně). Tento stav je nepřijatelný.

JUDr. Řeháček (Administrace insolvencí CITY TOWER, v.o.s.) k dané problematice uvedl, že 2 insolvenční správci podali v této záležitosti k Ministerstvu spravedlnosti České republiky odvolání proti opatření předsedkyně Krajského soudu v Ostravě jako mimořádný opravný prostředek pro případ, že by nebyla možnost odvolání připuštěna, nicméně dosud o nich nebylo rozhodnuto. Zároveň bylo podáno dovolání proti rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci o nepřípustnosti odvolání. Také bylo podáno odvolání v konkursu, kde jako insolvenční správce nebyla jejich společnost ustanovena z důvodu sídla v Praze (ve věci byla podána žádost o ustanovení insolvenčního správce z Ostravy). K této věci vyjádřil

přesvědčení, že není možné, aby soudce byl vázán rozhodnutím předsedy insolvenčního soudu, které není odůvodněno nijak nebo není odůvodněno pravdivě. Pokud má insolvenční správce 65 provozoven, tak logicky musí mít oddlužení víc. Zdůraznil, že i provozovny něco stojí, proto mají být častěji ustanovovány. Pokud jde konkrétně o Administraci insolvenční CITY TOWER, v.o.s., zdůraznil, že nikdy nebyli pravomocně zproštěni a pořádkovou pokutu dostali pravomocně pouze 1x - tím tedy popírá tvrzení, že by v důsledku velkého počtu provozoven docházelo ke snížení kvality v činnosti insolvenčního správce. JUDr. Šimek ukončil diskuzi na téma „provozovny“ a předal slovo JUDr. Kubálkovi.

JUDr. Kubálek (SIS - *Spolek insolvenčních správců*) pronesl několik slov ohledně činnosti insolvenčního správce od okamžiku jeho ustanovení. Upozornil na situace, kdy insolvenční správce přezkoumává přihlášky pět minut před konáním přezkumného jednání na chodbě soudu a v zásadě vidí dlužníka poprvé, což je velmi znepokojující stav. V souvislosti s ustanovením § 36 insolvenčního zákona vyjádřil přesvědčení, že insolvenční správce by rozhodně neměl vycházet pouze z insolvenčního návrhu, ale měl by provést důkladné zjištění majetkové podstaty dlužníka a činit veškeré úkony k tomu, aby se věřitelům dostalo co největšího uspokojení (za tím účelem musí zejména oslovit banky a jiné instituce apod.). Insolvenční správce má pečlivě a svědomitě zvažovat i způsob oddlužení; při tom vychází z náležitě zjištěných majetkových poměrů dlužníka. Zdůraznil také důležitost osobního setkání s dlužníkem, zjištění stanovisek dlužníka k přihlášeným pohledávkám, pořízení řádného soupisu majetkové podstaty včetně připojení příslušných listů vlastnictví, pokud jde o nemovitosti. Vítá požadavek osobní účasti insolvenčního správce na přezkumném jednání. V obecné rovině pak hovořil o principu osobního výkonu činnosti insolvenčního správce s tím, že provozovny tento osobní výkon neumožňují. Domnívá se, že insolvenční správce by měl být po dobu trvání oddlužení dlužníkovi nápomocen a pomáhat mu řešit i některé nahodilé životní situace ovlivňující plnění splátkového kalendáře.

Mgr. Pechoušek navázal tím, že postup při zjišťování majetku dlužníka, zvláště pak prohlídka obydlí, je dle jeho názoru zásadní v tom smyslu, že slouží k tomu, aby si insolvenční správce udělal obrázek o skutečné situaci dlužníka a neomezoval se pouze na informace uvedené v insolvenčním návrhu, které jsou často nepravdivé. Apeloval na insolvenční správce, aby byli obezřetní v případech, kdy dlužník navrhne setkání v sídle insolvenčního správce či mimo něj, což může často signalizovat i snahu dlužníka zatajit před insolvenčním správcem existenci hodnotnějšího majetku. Důležité je též ověřovat aktuálnost informací v návrhu. Stav se totiž může změnit, a je proto nezbytné sledovat i aktuální příjmy dlužníka.

Mgr. Šebesta (ASIS – *Asociace insolvenčních správců*) poté v krátkosti představil 3 okruhy neboli teze činnosti ASISu: 1/ zkvalitnění práva, 2/ zprůhlednění insolvenčního procesu a 3/ zvyšování kvality insolvenčních správců. K otázce zkvalitnění práva zmínil návrh asociace na legislativní změny – návrh byl úspěšný, došlo ke zvýšení odměny ze 2 % na 9 %. Dotýká se to i principu kolečka, v jehož rámci existují 2 problémy, a sice problém provozoven a problém kolečka (tzv. rotační princip). K problematice zprůhlednění insolvenčního procesu sdělil, že v rámci ASISu existuje webová aplikace, kde se uveřejňují veškeré procesy zpeněžování („dobrovolná povinnost insolvenčních správců“). Pokud jde o otázku zvyšování kvality činnosti insolvenčních správců, uvedl, že pod záštitou Ministerstva

spravedlnosti České republiky probíhají v Justičním paláci v Praze společná školení, jichž se mohou účastnit též soudci a administrativní pracovníci. V této souvislosti upozornil, že snahou asociace je zvyšování znalostí insolvenčních předpisů. Vyjádřil souhlas s JUDr. Kubálkem ohledně osobních prohlídek obydlí a doplnil, že pro některé dlužníky to může být značně tristní, neboť se mohou za svou životní situaci stydět, takže již z návrhu je dle jeho mínění potřeba dovodit, zda bude v daném případě nezbytné konat osobní prohlídku nebo postačí informace obsažené v návrhu.

Mgr. Ing. Hepperová (*Spolek moravských insolvenčních správců*) k činnosti ASIS uvedla, že v jejím rámci se objevila řada neshod, které dle jejího mínění pramenily z nedostatečného věnování se situaci, která vznikla v důsledku zavedení provozoven, a s ní související problematice činnosti insolvenčních správců, což bylo důvodem jejího odchodu z ASISu a následného založení Spolku moravských insolvenčních správců. Je přesvědčena, že regionální spolky insolvenčních správců jsou efektivní a mají význam; mají spolupracovat zejména za účelem legislativních změn. K otázce šetření majetkové podstaty poznamenala, že se často stává, že dlužník netuší, kolik mu je deponováno na srážkách ze mzdy, které jsou ovšem také součástí majetkové podstaty. Cílem jejich spolku je umožnit setkávání soudců s insolvenčními správci, aby docházelo ke zkvalitnění metod a postupů v insolvenčním řízení. Myšlenkou spolku je možnost konat 2x do roka školení u krajských soudů. Výstupy z těchto školení je pak dle jejího názoru nezbytné propojovat i v rámci jednotlivých soudů.

Mgr. Šebesta navázal s tím, že co soud, to jiné požadavky na činnost insolvenčního správce. Podotkl, že ASIS je největší asociací sdružující insolvenční správce, bohužel ale nemá takovou sílu jako třeba Česká advokátní komora. Proto by dle jeho názoru bylo dobré, aby se soudci s touto sekcí nějakým způsobem spojili a společně unifikovali postupy, což by významně usnadnilo insolvenčním správcům jejich práci.

Mgr. Jirmásek poté k činnosti insolvenčního správce uvedl, že prohlídka obydlí je skutečně důležitá a stejně důležité je, aby soupis majetkové podstaty obsahoval přibližnou cenu, zejména u nemovitostí, neboť ta často chybí (nemusí být doložen znalecký posudek). Prezentoval názor, že lze zpeněžit i majetek, který dlužník nepřiznal, tedy takový, který při schůzi věřitelů nebyl znám – zde by se měl uplatnit postup, že se takový majetek zpeněží, z výtěžku se uspokojí věřitelé, odměna insolvenčního správce a případný zbytek se vyplátí dlužníkovi.

Mgr. Krhut v této souvislosti podotkl, že insolvenční správci mají znalost trhu tam, kde působí, a s touto znalostí nepochybně souvisí i počet provozoven (posouzení, zda je počet provozoven v daném místě adekvátní). Úkolem insolvenčního správce je poskytnout co nejkvalitnější informaci o zpeněžení.

JUDr. Strnad v návaznosti na tuto diskuzi připomněl požadavek Krajského soudu v Českých Budějovicích ohledně osobní účasti insolvenčních správců na přezkumném jednání s tím, že nedodržení osobní účasti považují za důvod pro zproštění správce funkce (dlužník má svého insolvenčního správce vidět při přezkumném jednání). Zároveň sdělil, že spolupráci s insolvenčními správci prostřednictvím školení se zdejší soud nevyhýbá – ostatně tento – již pravidelný – seminář dokládá zájem soudu na metodické činnosti ve vztahu k insolvenčním správcům v zájmu zkvalitňování průběhu insolvencí. Počet školení je ale potřeba naplánovat

úměrně velikosti a nápadu zdejšího soudního kraje. Ideální by rovněž byla dohoda / spolupráce zainteresovaných asociací insolvenčních správců na společných školeních. Upozornil také na vzrůstající počet odvolávání insolvenčních správců věřiteli na první schůzi věřitelů – tento postup věřitelů nepochybně nabourává význam kolečka.

JUDr. Moravec k odvolávání insolvenčních správců doplnil, že problém shledává v tom, že dosavadní insolvenční správce vykoná tu nepracnější část (sopis majetku, přezkum pohledávek apod.) a nový insolvenční správce z toho pak „žije“, což je dle něho nepřijatelné. Poznamenal, že někdy mohou bránit činnosti insolvenčních správců i dlouhé lhůty, v nichž soudy vydávají potřebná vyjádření či rozhodnutí.

3. Přestávka (16,15 – 16,45)

4. Oddlužení (16,45 – 17,30)

JUDr. Šimek oznámil pokračování semináře, představil následující bod programu a předal slovo asistentům soudců.

Mgr. Janák poděkoval všem přítomným a přivítal je jménem asistentů na dnešním semináři. Zahájil téma oddlužení vybranými otázkami týkajícími se období před přezkumným jednáním. Především apeloval na insolvenční správce, aby důsledně vyplňovali všechny kolonky ve formuláři pro přezkumné jednání, neboť často chybí např. rodinný stav dlužníka, vyživovací povinnosti, číslo účtu majetkové podstaty apod. Pokud dlužník doloží rentu (ať již darovací smlouvou či smlouvou o důchodu), je potřeba ji ve zprávě řádně specifikovat; stejně tak je zapotřebí v případě, že jsou doloženy dvě smlouvy, uvést, zda pozdější smlouva nahrazuje či doplňuje smlouvu původní, aby bylo zřejmé, s kterými částkami lze z hlediska oddlužení kalkulovat.

Mgr. Mrázová sdělila, že v případě společného oddlužení manželů se nezřídka stává, že věřitel přihlásí svoji pohledávku duplicitně s tím, že za jedním z manželů, jehož výlučným majetkem byla pohledávka zajištěna, ji přihlásí jako zajištěnou a za druhým jako nezajištěnou. V této souvislosti vyzvala insolvenční správce, aby před přezkumným jednáním zjistili jednoznačné stanovisko tohoto věřitele, v jakém pořadí hodlá pohledávku v řízení uplatňovat. Pokud by se věřitel ohledně pořadí pohledávky nevyjádřil, pak by se zřejmě uplatnilo pravidlo lepšího pořadí a na pohledávku by se pohlíželo jako na pohledávku zajištěnou. Insolvenční správci byli rovněž seznámeni s novým formulářem - „*tabulkový přehled přihlášených pohledávek*“, který bude ze závazněn opatřením č. 4 a stane se povinnou přílohou zprávy insolvenčního správce před přezkumným jednáním. V dalších fázích řízení pak bude po správcích vyžadováno, aby předkládali aktualizovanou tabulku v návaznosti na změny, které v průběhu řízení nastanou.

Mgr. Tousek k podobě formuláře vznesl připomínku, zda by nebylo přehlednější v tabulce zaměnit č. věřitele s č. přihlášky. Mgr. Krhut se spíše přiklání k číslování podle přihlášek, nicméně doporučuje pečlivě zvážit, která z variant bude lepší. Mgr. Jirmásek spíše vidí jako vhodnější variantu číslování podle věřitelů. JUDr. Strnad k této věci sdělil, že finální podoba zohlední připomínky, které zde zazněly.

Mgr. Janák se dále zabýval vybranými otázkami v rámci přezkumného jednání. Jako obzvlášť problematický se jeví přezkum duplicitních pohledávek, neboť někteří insolvenční správci jednu z duplicitních pohledávek popírají právě z důvodu duplicity. Správně by však měly být přezkoumány obě a mělo by být konstatováno, že pohledávka je duplicitní, a proto bude uspokojována pouze jednou.

Ing. Puffer se v této věci dotázal, co v případě, kdy je duplicita u jednoho dlužníka, nikoli u manželů. K tomu sdělil Mgr. Neraď, že namísto je zřejmě postup podle o.s.ř., tj. zastavení řízení o později přihlášené pohledávce z důvodu litispendence (dle ustanovení § 83 odst. 1 ve spojení s § 103 a § 104 odst. 1 o.s.ř.).

Ing. Vlček vyjádřil názor, že když jsou přezkoumány obě pohledávky, měly být obě zařazeny do splátkového kalendáře. Podle Mgr. Jirmáska je správným řešením jejich přezkum kvůli exekčním titulům a současně upozornění na jejich duplicitu. Mgr. Krhut poznamenal, že smyslem je, že se jedná jak o pohledávku dlužníka, tak o pohledávku dlužnice, která bude zařazena do splátkového kalendáře pouze jednou, a lhostejno, jak se k tomu dostaneme.

Mgr. Janák následně představil formulář přezkumných listů, který bude rovněž součástí opatření č. 4. JUDr. Strnad se uvedl, že se opakovaně dotazuje, proč je ve formuláři podpis soudce, když tato povinnost zřejmě z ničeho nevyplývá. Dle sdělení Mgr. Krhuta to vyplývá z 20letého obyčeje ☺...

Následovala diskuze ohledně pořadí zajištění. Mgr. Krhut se domnívá, že pořadí vzniku zajištění je něco, co zkoumá soud v případě existence více zajištěných věřitelů při souhlasu s vydáním výtěžku zpeněžení, čili při přezkumném jednání je to nepodstatné. S tím nesouhlasil Mgr. Jirmásek, dle něhož se sice pořadí zkoumá při vydání výtěžku, ale od 1. 1. 2014 je třeba pokynu věřitele prvního v pořadí; z toho dovozuje nutnost zkoumat pořadí již při přezkumném jednání.

Mgr. Janák dále upozornil ohledně vyplňování stanovisek do poslední kolonky přezkumných listů, že by neměl být dopředu zapsán v seznamech výsledek přezkumného jednání. Pokud jde o způsob vyjádření stanoviska insolvenčního správce a dlužníka, jako jediná možná varianta zřejmě přichází v úvahu „popírám“ / „nepopírám“, neboť jiná stanoviska mohou být zavádějící. Důležité je i vyplňování celkové výše pohledávek s tím, že pokud systém, který insolvenční správci používají, nescítá jednotlivé dílčí pohledávky automaticky, je na místě dát podnět příslušným firmám. Závěrem apeloval na insolvenční správce, aby soudu včas zasílali kopie vyrozumění věřitelů o popření pohledávky s dokladem o jejich doručení (§ 197 odst. 2 insolvenčního zákona).

5. Různé (17,30 – 18,15)

Pokud jde o oddlužení podnikatelů, hlavním předmětem diskuze byla problematika způsobu provádění srážek u OSVČ. Mgr. Neraď představil 2 základní modely:

1. *zálohy* = varianta uplatňovaná většinou insolvenčních soudů - dlužník platí zálohu v podobě paušální částky, insolvenční správce zpětně určí rozsah postižitelné výše příjmu jako rozdíl jeho reálných příjmů po odečtení zákonných odvodů a dalších výdajů, jež dlužník na dosažení svých příjmů skutečně vynaložil, a určí výši srážky podle ustanovení o.s.ř. o srážkách ze mzdy (§ 276 a následující o.s.ř.). Dlužník případně uhradí nedoplatek.

2. postup podle § 318 o.s.ř. = varianta zavedená Krajským soudem v Praze a prosazovaná rovněž u Krajského soudu v Českých Budějovicích: dlužníkovi je uloženo, aby zasílal ze svého příjmu (pohledávek inkasovaných při jeho podnikatelské činnosti) na účet majetkové podstaty částku ve stejném rozsahu, v jakém jej lze postihnout při výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky pro uspokojení přednostní pohledávky, tedy 3/5 těchto příjmů bez ohledu na související výdaje (modifikace Krajského soudu v Českých Budějovicích – ze skutečně inkasovaných příjmů). Insolvenční správce na základě dlužníkem zaslaného daňového priznání a dalších dokladů prokazujících výši dlužníkových příjmů provede kontrolu provedených srážek.

Ing. Puffer vyjádřil názor, že určitá skupina podnikatelů na tom bude bita = ti, kteří mají vysoké náklady/výdaje. V reakci na to upozornil Mgr. Jirmásek na skutečnost, že tato úprava je zavedená v o.s.ř. již cca 20 let a ti podnikatelé to musejí zvládnout, proto se mu tato varianta jeví jako jediná možná. JUDr. Strnad avizoval, že zdejší soud odmítá v souvislosti s oddlužením podnikatelů přenášet na insolvenční správce funkci dalších „daňových orgánů“, tj. aby insolvenční správci „přezkoumávali“ daňová priznání a posuzovali opodstatněnost výdajů podnikatelů. Mgr. Jirmásek zdůraznil, že toto je zásadně věcí zákonodárce a ten má jasně stanovit, jakým způsobem mají být srážky prováděny; to se ostatně týká i postupu při vedení společného konkursu. Spolu s tím vyjádřil znepokojení, že namísto legislativní úpravy si způsoby řešení těchto situací musejí soudy hledat samy.

Mgr. Touschek následně vznesl dotaz ohledně způsobu provádění srážek v případech, kdy dlužník má zahraničního zaměstnavatele, přičemž jde spíše o dlužníky, kteří nejdříve pracovali v České republice a teprve v průběhu plnění splátkového kalendáře začali pracovat v zahraničí. Mgr. Krhut k tomuto dotazu sdělil, že by soud měl vydat změnu usnesení, v němž bude stanovena pevná splátka v důsledku zaměstnání dlužníka v zahraničí, neboť se jedná o *podstatnou změnu okolností* (§ 407 odst. 3 insolvenčního zákona).

Mgr. Nerad dále upozornil na problém hromadného postupování pohledávek, zejména pokud jde o věřitele GE Money Bank, a.s., kdy soudu přijde jednou za 3-4 měsíce cca 200 návrhů na vstup do řízení, kdy každý takový návrh s sebou nese jednak povinnost soudu vydat usnesení dle § 18 insolvenčního zákona a jednak povinnost změnit splátkový kalendář dle § 18 odst. 2 insolvenčního zákona (v některých případech). Není důvod, aby soud tato usnesení vydával (není to objektivně ani možné); je proto třeba, aby insolvenční správci postupovali v souladu s tím, že nastala fikce. Pokyn insolvenčním správcům, aby reflektovali změny v osobě věřitele, bude součástí závazného opatření č. 4.

Ing. Penz se dotazoval, zda to obnáší povinnost denně v systému testovat změny. Mgr. Janák uvedl, že nikoli, že správci budou o těchto hromadných návrzích informováni prostřednictvím datových schránek.

Mgr. Jirmásek následně hovořil o možnosti snížení splátek v průběhu insolvenčního řízení. Touto otázkou se zabýval Vrchní soud v Praze a závěrem bylo, že nastane-li podstatná změna poměrů (osobních, majetkových), soud může dle § 407 odst. 3 insolvenčního zákona změnit výši splátek. Nejjednodušší variantou stanovení nižších splátek je zřejmě pevná splátka. Mgr. Jirmásek spíše upřednostňuje variantu spočívající ve zvýšení nezabavitelné částky.

JUDr. Kubálek dále upozornil na situace, kdy má dlužník více příjmů, např. mzdu a dohodu o provedení práce, přičemž některé soudy prikazují provádění srážek jednomu plátcí příjmu a druhému zasilání celého příjmu insolvenčnímu správci, jiné prikazují zasilání obou příjmů insolvenčnímu správci. Ideální řešení je zřejmě z dohody o provedení práce stanovit pevnou částku na základě prohlášení dlužníka, která bude placena, jako by šlo o rentu.

Mgr. Krhut vyjádřil přesvědčení, že oddlužení podléhají všechny příjmy s výjimkou sociálních dávek. Dlužník má samozřejmě povinnost všechny příjmy přiznávat. Insolvenční správce by tedy měl všechny příjmy dlužníka sečíst, vypočítat z nich nezabavitelnou částku a tu ponechat dlužníkovi. Pokud je jeden z příjmů vysoký natolik, že z něho lze provádět srážky, pak není co řešit.

Ing. Penz by uvítal, kdyby součástí usnesení byla povinnost dlužníka v případě více příjmů předkládat insolvenčnímu správci doklady/výplatnice od zaměstnavatele. Mgr. Touschková by v této souvislosti uvítala, kdyby soud ukládal dlužníkovi v rozhodnutí i povinnost zasílat příjmy, jako je např. daňový bonus, insolvenčnímu správci.

V reakci na diskuzi ohledně výživného pak Mgr. Krhut vyjádřil názor, že srážky jsou ve prospěch výživného a vyživované osoby se nemají odečítat. Dle Mgr. Jirmáska je nezbytné začlenit to do usnesení a uložit insolvenčnímu správci povinnost platit výživné.

6. Incidenční spory (18,15 – 18,35)

JUDr. Toufar představil několik zásadních otázek řešených v rámci incidenčních sporů. Zejména upozornil, že novela účinná od 1.1.2014 přinesla změny v ustanovení § 109 insolvenčního zákona (účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení), což souvisí s otázkou nákladů exekutora - důvodová zpráva a gremiální porada to vyjasnila tak, že pokud jde o náklady exekutora, když stihl vydat exekuční příkaz, jde o pohledávku nevykonatelnou, a pokud nabyl právní moci, jde o pohledávku vykonatelnou. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 10. 2014, čj. 21Cdo 3182/2014 ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu není možné aplikovat, exekutor si nesmí nechat nic, vše, co má, musí vydat insolvenčnímu správci. JUDr. Toufar dále apeloval na insolvenční správce, aby důsledně aplikovali ustanovení § 188 odst. 2 insolvenčního zákona, kdy jde nejen o to vyzývat věřitele k odstranění vad zjevných, ale i vad skutkových tvrzení. Dlužník nemůže popírat pravost pohledávky z důvodu vad přihlášky. Upozornil, že je tedy zapotřebí skutečně důsledně dbát na náležitosti přihlášky, stejně tak i zjišťovat odůvodněnost popěrných úkonů.

K tomu doplnil Mgr. Jirmásek, že přihláška má mít kvalitu žaloby a popěrný úkon má mít kvalitu vyjádření k žalobě.

7. Diskuze (18,35 – 18,45)

Hlavním tématem diskuze byla problematika pokynů zajištěných věřitelů dle ustanovení § 230 odst. 4 insolvenčního zákona. Mgr. Touschek upozornil, že zásadní otázkou je, nakolik je insolvenční správce pokyny zajištěných věřitelů vázán a nakolik odpovídá. Mgr. Jirmásek k tomuto dotazu uvedl, že je potřeba rozlišovat, zda jde o zajištěný nebo nezajištěný majetek, kdy např. u prodeje mimo dražbu u nezajištěných věřitelů podmínky stanovuje soud, zatímco

v případě zajištěných věřitelů je tomu naopak. Pokud nechce insolvenční správce postupovat podle pokynu zajištěného věřitele, musí soudu prokázat, že dokáže zajištěný majetek zpeněžit výhodněji. Je přesvědčen, že pokud si insolvenční správce při svém postupu počíná s náležitou péčí, pak neodpovídá (nelze mu např. klást za vinu, že dražitel např. ukradl vydražené peníze).

Mgr. Touschek v této souvislosti připomněl ustanovení § 219 odst. 4 insolvenčního zákona, dle něhož zajištěný majetek zadá insolvenční správce znalci ocenit vždy.

JUDr. Strnad rovněž upozornil na ustanovení § 167 odst. 3 insolvenčního zákona – znalecký posudek pořízený v insolvenčním řízení – nedosahuje-li hodnota zajištění ani uspokojení zajištěného věřitele prvního v pořadí, na ostatní věřitele se hledí jako na nezajištěné. Pokud jde o „znalecký posudek vypracovaný v insolvenčním řízení“ ve smyslu tohoto ustanovení, takový se dle Mgr. Krhuta pořizuje např. v reorganizaci.

8. Závěr (18,45 –18,50)

JUDr. Šimek závěrem dnešního semináře poděkoval jménem Krajského soudu v Českých Budějovicích všem přítomným za účast i za pozornost.

JUDr. Strnad rovněž poděkoval všem zúčastněným, jmenovitě pak Mgr. Krhutovi, Mgr. Jirmáskovi a také Mgr. Toufarovi, který byl sice již převeden v rámci Krajského soudu v Českých Budějovicích k výkonu civilní agendy, ale po dobu svého působení na insolvenčním oddělení s vyřizováním této agendy velmi pomohl. Následně ukončil Dr. Strnad dnešní seminář.

Zapsaly:

- Mgr. Eliška Černá
- Mgr. Eva Mrázová

Ověřili:

- JUDr. Ing. Zdeněk Strnad, Ph.D.
- JUDr. Josef Šimek
- JUDr. Marie Červinková
- JUDr. Miloš Vondráček
- JUDr. Pavel Toufar